

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-5-6
Administracja 10-11-4-0
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przez pocztę 4 zł. 50 gr.

№ 53

Rok I.

GRODNO

wtorek 23 września 1924r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz w/w za tekstem 20 gr. Drobna za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mio szpaltowy. Każda słowa podwyżka taryfy; ogłoszenia w nagłówku, obowiązują wszystkie już przyjęte za miesiąc, bez uprzedniego zawiadomienia.

W sali przy ul. Hooversa N° 6 (dawnej Iwanowska) będzie wystawiona całkowita kolekcja wzorów, otrzymanych z powrotem ze Lwowa, gdzie były prezentowane na Targach Wschodnich i osiągnęły tam odbrzmienie powodzenie.

W związku z 25-leciem z. założenia

Sala prezentacji będzie otwarta dla publiczności codziennie od godziny 5-ej do 11-ej wieczorem.

W niedzielę cały dzień od 10 rano do 11 wieczorem.

UWAGA! W razie życzenia któregośkolwiek z widzów nabycia niektórych wyrobów Fabryki, to takowe, o ile okażą się gotowe na składzie, będą sprzedawane po cenach fabrycznych z doliczeniem 10% na rzecz wymienionych wyżej instytucji.

Półowa wpływów z tej wystawy przeznaczają się na rzecz miejscowej Ligi Obrony Powietrznej Państwa, półowa zaś na rzecz dziecięcych m. Grodna.

NIEMEŃSKIEJ FABRYKI

Cena wejściowa 1 zł.

Dyrekcja Fabryki powzięła zamiar zapoznać publiczność m. Grodna z produkcją Fabryki, która winna zaciekać anatorem sztuki. Wystawa otwarta od 20-go do 26-go b. ub.

Czy słuszną miarą?

IV.

Pozostaje jeszcze zwrócić uwagę na rolę, przypadającą w omawianej komisji szacunkowej p. Przewodniczącemu. W danym wypadku wszelka ujemna krytyka była by nie na miejscu, znanem bowiem jest ogólnie z jakim zapalem i całkowitem zaparciem się tutejszy przewodniczący poświęca długie godziny dni całych i nocy nawet, dla pracy około dobra ogólnego. Nie błądzi tylko ten, kto nie robił. Tak i w tym wypadku, zwłaszcza, że trafnej orientacji i stosowaniu właściwego, słusznego umiaru stoją na przeszkodzie znaczne trudności.

Z jednej strony niezawodny nacisk ze strony władz, z drugiej nisko jeszcze stojąca etyka podatkowa — czynią na ogół stanowisko trudnym, nawet dla najbardziej bezstronnego. Do niedawna jeszcze Skarb Państwa nie ściągający prawie żadnych podatków albo śmiesznie niskie, nadrabia błędy popełnione, tygrysiemi skokami w sposób niemal rewolucyjny, zapatrzony jedynie w ideał, skarbca pełnego waluty o niczym niezachwianym podkładzie, gór złota i stosów obcych pierwszorzędnych dewiz. Piękne, lecz zle w ostatecznym swym wyniku hasło „Wszystko dla Skarbcza” zaćmiło bezstronny sąd, spaczyło pojęcie o podatku, jego celu i zadaniach, stawiając kraj cały pod groźbą nowych gospodarczych wstrząśnień. Zapomniano, że nie po to się żyje by płacić podatki, lecz po to, by płaciąc podatki móc żyć, przytem, że naprawa Skarbcza nie może być jedynym celem, lecz środkiem do korzystania z pełni życia. Niewątpliwie, że zaniedbania niedawnej jeszcze przeszłości, powodujące katastrofalny stan Skarbu Państwa, wymagają niezwyklej czujności ze strony wykonawców,

a wysiłku ze strony społeczeństwa, która musi się poddać pewnym ograniczeniom i oszczędnościom na rzecz danin publicznych jeśli nawet nie dobrowolnie, to pod naciskiem — nie oznacza, to jednak, by świadczenia były ponad siły podatnika, lub uciskały ponad możliwość te sfery, co do obywatelskości których wczoraj ewentualnie można było mieć pewne wątpliwości, które jednak dzisiaj w należytem zrozumieniu i uchwyceniu sytuacji lojalnie stają do współpracy około gospodarczej rozbudowy młodej naszej państwowości. Podobnie zgubnej gospodarki za wszelką cenę unikać trzeba, stosując tu, wszędzie i zawsze jedynie słuszną miarę.

Przekraczanie śruby podatkowej, przestrzeganie li tylko fiskalnego interesu w podatkach i świadczeniach; zapoznanie tej prawdy, że dobry skarb to nie tylko pełne kas skarbowe, lecz również i pełne kieszenie obywateli, pociągnąć może za sobą upadek gospodarstwa narodowego, bo zabijając prywatną, inicjatywę, niwecząc chęć, interes i przedsiębiorczość wywoła dłuższy i przewlekły kryzys gospodarczy, za którym idzie niewypłacalność podatnika, wypróżnienie się kas skarbowych, spadek waluty, temże spowodowana ucieczka kapitałów i zależność ekonomiczna od zagranicy.

A więc stosujmy wszędzie a zatem i w podatkowości zawsze tylko — słuszną miarę!

K. P.

Ogłaszajcie się
w Nadniemeńskim
Kurjerze Polskim

Wojsko a teatr

Tutejsze sfery wojskowe, jako zbiorowe ciało o wysokim poczuciu obowiązków obywatelskich, boleśnie dotknięte ciężkim kryzysem, jakiemu podlega nasz teatr, mogącym przekształcić się w niedalekiej przyszłości w tragiczną katastrofę, która silną faktą, pociągnie za sobą spadek naszego miasta o kilka szczebli z drabiny, po której pieliśmy się w kierunku kulturalnego rozwoju, postanowiły przeciwdziałać temu smutnemu obrotowi rzeczy, przez rozpoczęcie akcji, mającej na celu wyalenie takiego punktu wyjścia, któryby, zapewniając minimum obciążenia dla skromnych a ponad siły dotąd: już obciążonych kieszani oficerów, patroli wydolnić z siebie maksimum zasobów, umożliwiających teatrowi przetrzymanie kryzysu. Oczywiście, mowy być nie może o wzięciu przez korpus oficerski całkowitego ciężaru, związanego z akcją ratowniczą, jednak będzie to już coś nader poważnego; zarówno w znaczeniu materialnem jakoteż i moralnem — da bowiem impuls do poruszenia tej kwestji przez inne ciała zbiorowe, jako sprawy wszystkich równomierne interesującej i utworzenia się samodzielnych komitetów ratowniczych w łonie tych ciał. Co do formy, w jakiej wyłonić się ma ów zbiorowy czyn wojskowy panuje jeszcze kilka projektów przetrwających się obecnie w debatach i dyskusjach, oświetlanych wszechstronnie wzorami czerpanymi z doświadczeń, dokonywanych dotąd w innych miejscowościach kraju. Ze wybrany zostanie projekt najlepszy wątpić nie można, gdy się zważy, że akcją kieruje obliczenie w połączeniu nie z interesem, lecz z sercem a tego rodzaju doradcy do ztych rezultatów doprowadzić nie mogą.

Równocześnie w tutejszym Dowództwie powzięta została myśl zbliżenia się społeczeństwa z członkami teatru, aby przestano patrzeć na nich, jak na mieszkańców odludnej wyspy, do których przyptywa się jedynie, w chwilach nudy z żadaniami, zneutralizowania jej. Społeczeństwo jak dotąd od braci artystycznej, zawsze jedynie ozogószar dło, czy to w samym teatrze czy po za jego obrębem, w formie występów w imprezach na różne cele, w zamian zaś nic nie ofiarowującym przez oklasków, szczerych, czy grzecznościowych. Pozostawiony był swemu losowi i nikt nie pamiętał, że po za sceną egzystuje.

Jako pierwszy krok w kierunku wzajemnego zbliżenia się będzie urządzenie przez tut. korpus oficerski przyjęcia dla artystów na Zamku w bieżącym tygodniu. Cześć i sława wojsku za wszelkie jego piękne poczynania.

„Przechowo“
Młyny i Tartaki Tow. Akc.
Przechowo,
pow. Świecia — Pomorze.
Polecane w ładunkach wagonowych, jako pierwszorzędny towar specjalnie
makę pszenną
w rozmaitych gatunkach oraz
makę żytnią.
Odda solidnym fachowcom zastępstwo na swoje fabrykaty.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dzisiaj „Burmistrz Stylmondu” z gościnnym występem Haliny Cieszkowskiej w roli Beii, oraz z p. Dąbrowskim, Skąpskim, Sulimą, Zięciakiewiczem, Wzorożykowskim, Wasilewskim i innymi.

Wieczór diwy operetkowej L. Messal

W środę d. 24 b. m. w teatrze miejskim wystąpi jedyny raz znana operetkowa gwiazda Lucy Messal. — Towarzyszą jej B. Mierzejewski 1-szy amant operetki „Nowości” i Czesław Kaden, 1-szy komik teatru „Nowości”. Akompanjować będzie dyr. M. Rudnicki.

Na program złożą się wyjątki z operetek: Madame Pompadour, Frasquita, Bajadera, Katia-tancerka, Rozwódka i in.

Bilety w księgarni Iberskiego.

Orkiestra czeska

Podobno jedna z tutejszych restauracji ma zamiar sprowadzić czeską orkiestrę do swego zakładu. Niewiadomo, czy tak wysokie aspiracje artystyczne posiada zarząd tego zakładu, czy też tak niskie ma pojęcie o krajowym artyzmie, skoro nie może dobrać dla siebie w całej Polsce zespołu i takowy sprowadzać musi aż z kraju największych naszych wielbicieli i przyjaciół. Taniec się widać u nas cenę polskie pieniądze, skoro z lekkim sercem napycha się niemi kieszenie czeskich kataryniarzy. Na razie skłonni jesteśmy przypuszczać że to jest zwykła plotka choć nie wątpimy, że Czesi radzi dostać się do Polski pod wszelkimi postaciami i pozorami jak ongi Japończycy do Rosji przed 1906 rokiem.

Sprawozdanie

Czysty dochód z kwesty zorganizowanej w dniu 8 września b. r. na rzecz Pol. Macierzy Szkolnej w Grodnie wynosi 467 zł, 26 gr. i 17.840.000 mk. oraz 2 srebrne monety obcej waluty.

Zarząd Pol. Macierzy Szkolnej składa gorące podziękowanie wszystkim ofiarodawcom—szczególnie zaś Pp. Kwastarkom, które starając się o zasilenie funduszów na cele oświatowe, z prawdziwym poczuciem obywatelskim, zawsze tak chętnie swe posterunki obejmują.

Glupi żart, czy pijacka nieostrożność

W ubiegłą sobotę o godz. 5 rano

jakiś niewykryty sprawca strzelił w okno mieszkania właściciela kina „Eden” p. Kuźnickiego. Na szczęście kula nie uczyniła innej szkody prócz wybitcia dziury w szybie. Trudno przypuścić, aby to było zrobione z pramedytacją jako nie-wczesny żart, przedzieł będzie to wypadkowe pociągnięcie niepewną ręką za cyngiel, przez jakiegoś bawiącego się rewolwerem wesołego pasażera, powracającego z sutej sobotniej libacji do domu.

Echa napadu

Dowiadujemy się, że w 3 godziny po dokonaniu napadzie na Skidelskiej szosie którym podawaliśmy wczoraj, sprawa ta została zlikwidowana i sprawcy ujęci przez posterunek w Skidlu.

Znalezione dokumenty

są do odebrania w naszej Redakcji. Zaświadczenie na imię Konstancji Rutkowskiej i książeczka wojskowa Skomoroszki.

Wiadomości policyjne

Dokonano kradzieży garderoby i pieniędzy z mieszkania za pomocą otwarcia kłódki wytrychem, dnia 17. 9. r. b. łącznej wartości 205 zł. na szkodę Atapowicza Jana, zam. przy ul. Szpitalnej № 6, przez nieznaną sprawców.

List do Redakcji

Szanowny Panie Redaktorze!

Zarząd Biał. T-wa Dobroczyńności niniejszym prosi o łaskawe podanie za pośrednictwem Pańskiego poczytnego pisma do ogólnej wiadomości o następującem:

Do czasu objęcia przez Zarząd opieki nad białoruską ochroną w Grodnie, materialne położenie tej Ochrony było na tyle krytyczne, że dzieci nie miały ani obuwia, ani ubrania oraz bielizny i t. p., obecnie zaś Ochrona posiada dla wszystkich dzieci kostiumy, obuwie, wystarczającą ilość kompletów bielizny osobistej i pościelowej. Ponadto kupiono komplet kolder, przyzywano materiał do szycia zimowych palt i t. p. Chore dzieci, przeważnie na oczy, dzięki ofiarnej pomocy p. D-ra Ruppą, prawie wszystkie wyleczono. Został nabyty żywy i martwy inwentarz, oraz naczynia do jedzenia, kuchenne i t. p. czego ochrona zupełnie nie miała. Poza tem odremontowano należycie lokale dzieciinne, oraz kuchnię, urządzono specjalną wannę dla dzieci i t. p., również wyżywianie do-

Pszenna mąka jeszcze taniej!

Młyn parowy O. Kosowskiego w Grodnie, zawiadamia Sz. Odbiorców, iż z dniem dzisiejszym znów obniżona została cena najlepszego, ogólnie znanego, gatunku mąki 4/0A, która nie ustępuje jakościowo najlepszym gatunkom mąki amerykańskiej, jak „Nelson” etc.

jeszcze o 500 tys. mk. na pudzie.

prowad/ono do należytej normy. Za materialną pomoc: Sejmiku Pow. Grodz. i Magistratu m. Grodna oraz oddz. ofiarodawcom niniejszem wyrażamy serdeczne podziękowanie.

Prezes Zarządu T-wa (podpis) za sekretarza (podpis)

Andrzeja Maringa. Podręcznik przetworu owoców i warzyw przy współudziale prof. W. Iwanowskiego. Ze 121 rycinami w tekście. Książka ta zawiera szczegółowe wiadomości o przetworach owocowych i warzywnych, o budowie i działaniu suszarni, o konserwowaniu, kiszzeniu i marynowaniu, wreszcie o technice przetworu poszczególnych owoców i warzyw. Jest to pierwsza w tej dziedzinie książka polska, zawierająca jasne, treściwe, ale dostatecznie obszernie i systematycznie opracowane przedmioty.

Edwarda Nehringa. „Technika owocarska i handel owocami”. Ze 38 rycinami. Praca ta jest poświęcona zagadnieniom umiejętnej produkcji owocarskiej, z szczególniejszym uwzględnieniem eksportu zagranicznego. W pierwszej części książki mieszczą się wiadomości i wskazówki, dotyczące zbioru owoców, wybierania ich, przygotowania do sprzedaży, pakowania, przewozu i przechowania. Część druga traktuje o pośrednictwie w handlu owocami, o dzierżawie sadów i stowarzyszeniach spółdzielczych owocarskich. Książka p. Nehringa napisana z wielkim znawstwem przedmiotu, przysłuży się niezawodnie rozwojowi tak ważnej gałęzi gospodarstwa krajowego.

Nowe książki

W tych dniach wyszły nakładem Księgarni Gebethnera i Wolffa następujące książki:

Zygmunta Karzińskiego. „Zarys polityki bankowej” (Biblioteka Wyższej Szkoły Handlowej). Autor zapoznał nas naprzód z zadaniami i rodzajami banków, z zadaniami i zakresem polityki bankowej, oraz z państwową polityką bankową. Następnie przechodzi do omówienia polityki bankowej w dziedzinie regulowania obrotów pieniężnych i w dziedzinie kredytowej. Książkę cechuje głęboka znajomość przedmiotu, systematyczny układ, oraz jasne i popularne traktowanie rozpatrywanych zjawisk.

Inż. Wiesława Krawczyńskiego. „Łowiectwo”. Przewodnik dla łowców zawodowych i amatorów myśliwych. Ze 140 ilustracjami. Jest to dzieło obszernie. Czytelnik znajdzie w niem opis szczegółowy wszelkiej zwierzyny, przebywającej w naszych lasach, sposobów łowieckich, psów i broni myśliwskiej, oraz praktyczne wskazówki co do postępowania z ubitą zwierzyną, transportu i rozkładu myśliwskiego. Całość poprzedzona jest słowem wstępem i zarysem historii łowiectwa. Na szczególną uwagę zasługują słownik poprawnej gwary myśliwskiej, umieszczone na końcu książki. Wydawcy nadali książce piękny wygląd zewnętrzny przez wydrukowanie jej na luksusowym papierze i zaopatrzenie w wielką ilość dobrych ilustracji.

D-ta M. ARKIN

powrócił
**Choroby zębów
i zęby sztuczne**
Przyjmuje od 9-3 i od 5-7
Grodno, ul. Bankowa № 1, róg
Policyjnej.

Zgubiono dowód osobisty wydany przez Starostwo Białostockie na imię Jenty Krawieckiej Druskieniki dom Szwareborda. 3-3

Kino
LIRA

Dzisiaj

WIOSENNE PORYWY

W-g słynnej pow.
Turgieniewa
p. t. Wiosenne Wody.

Dramat życiowy—w rolach
główn. ulubieniec publiczności

OSIP RUSICZ i słynna gwiazda ekranowa

Diana Karenne

Nad program: Widoki miasta GRODNA z natury.

Genialny niezrównany faworyt płci pięknej

Kino
EDEN

Dzisiaj

HARRY PEEL

w 10 akt. dramacie o silnym napięciu demonstrowanym w jednym programie p. t.

PIEKIELNY KARNAWAŁ

Ceny miejsc od 1 złotego dla dorosłych.